

Factsheet BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw

Waarom een BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw?

Om de bijdrage van akkerbouwers aan de natuur te kunnen waarderen en belonen, is een eenduidige manier van meten nodig. Verschillende partijen ontwikkelen daarom de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw (BMA). Deze monitor helpt om de prestaties van akkerbouwers voor biodiversiteit meetbaar te maken en dient als basis voor de beloning van hun prestaties. Dit gebeurt aan de hand van een samenhangende set van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's).

De stapeling van beloning door diverse stakeholders maakt het aantrekkelijk voor akkerbouwers om stappen te zetten. Hierdoor ontstaat een verdienmodel voor natuurvriendelijke akkerbouw.

De basis hiervoor is het landelijk Deltaplan Biodiversiteitsherstel
www.samenvoorbiodiversiteit.nl.

Initiatiefnemers

Unieke samenwerking van:

provincie
groningen

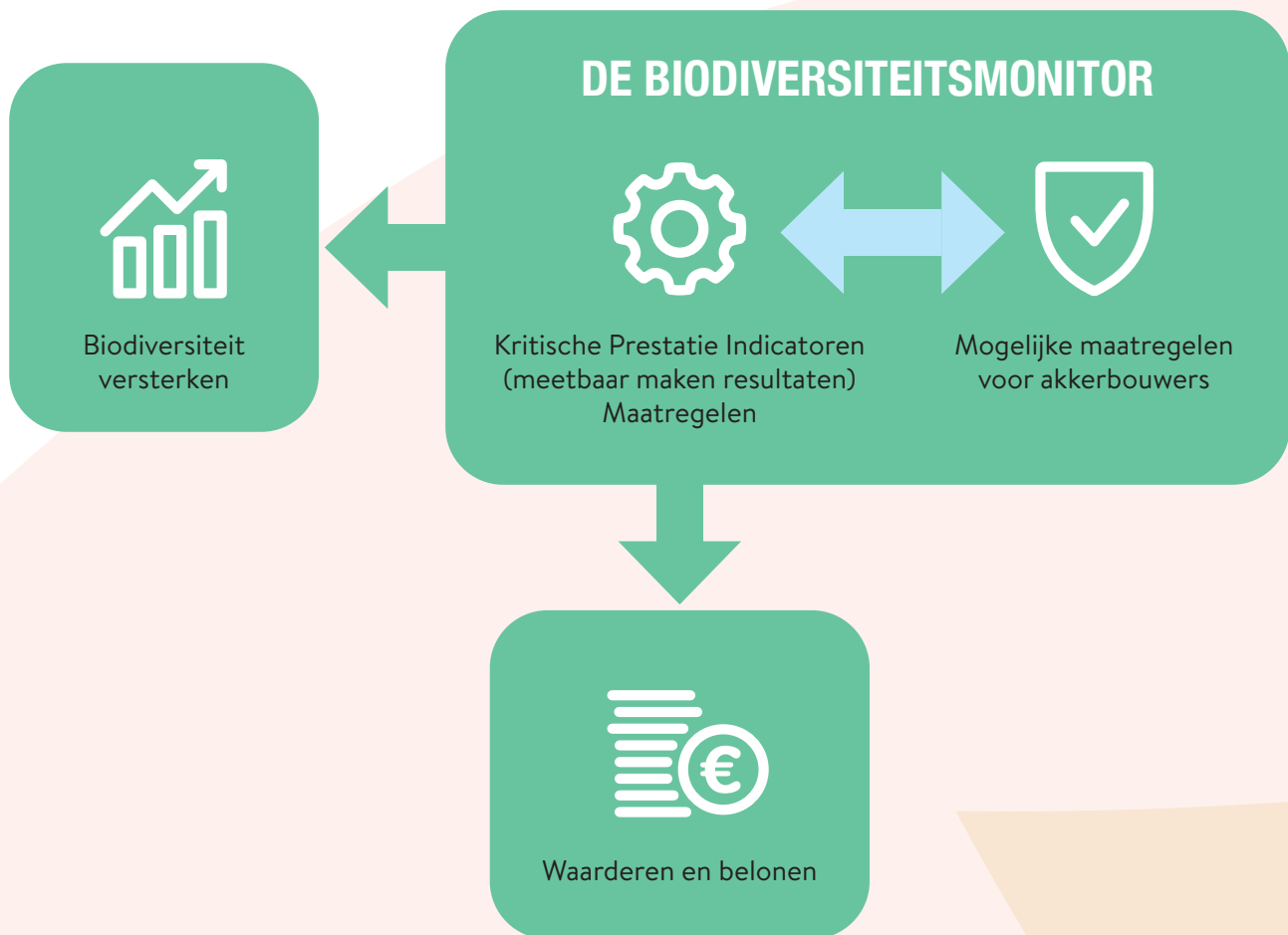
Rabobank

Leden BO Akkerbouw:

- Agrifirm
- Avebe
- Het Comité van Graanhandelaren
- Cosun
- Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging (CZAV)
- LTO Nederland
- Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK)
- Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO)
- Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV)
- Plantum NL
- Van Iperen B.V.
- Vereniging voor de Aardappelverwerkende Industrie (VAVI)

Deze initiatiefnemers ontwikkelen in drie fasen een uniform instrument voor alle regio's.

Schematische weergave van de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw.

Stakeholders

- Akkerbouwers
- Banken en financiële instellingen
- Erfbetreders: adviseurs op het boeren erf
- Grondeigenaren zoals gemeenten, provincies, Rijk, terreinbeheerders, verpachters, waterschappen en waterwinbedrijven
- Ketenpartijen: toeleveranciers, verwerkers, handelaren en verkopers (retail) van akkerbouwproducten
- NGO's (Niet-Gouvernementele Organisaties) op het gebied van natuur/biodiversiteit en landbouw
- Overheden op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau

Issues

- Biodiversiteit staat onder druk
- De landbouw staat voor grote maatschappelijke opgaven
- De akkerbouw heeft een grote ruimtelijke impact in Nederland: akkerbouw (exclusief mais) beslaat 510.000 hectare van de circa 1.850.000 hectare landbouwgrond in Nederland
- Met een integrale gebiedsaanpak kan de akkerbouw bijdragen aan de maatschappelijke opgave van het herstel van biodiversiteit
- Meetbaar maken, waarderen en belonen van prestaties op het gebied van biodiversiteit maakt akkerbouw een onderdeel van de oplossing

Ambitie

Ambities uit het Deltaplan Biodiversiteitsherstel:

- Droombeeld 2030 - een florerende delta voor mens en natuur
- Omdenken - prestaties die biodiversiteit herstellen verbinden met maatschappelijke én financiële waardering
- Bending the curve - biodiversiteitsverlies ombuigen naar herstel
- Grondgebruikers verbinden met partijen die ook kunnen sturen op succes
- Doen-leren-beter doen door monitoring en meten van succes

De initiatiefnemers van de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw hebben deze ambities als volgt vertaald:

- Een instrument om de inzet van de akkerbouw op het herstel van biodiversiteit voor Nederland te waarderen, waarin oog is voor regionale afstemming van KPI's op drempel- en streefwaarden
- Handelingsperspectief voor de akkerbouwer. Deze moet zich kunnen verbeteren in de score
- Een breed gedragen instrument dat aansluit bij bestaande registratiesystemen en het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)
- Een integrale, wetenschappelijk onderbouwde **set van KPI's** voor het meten van het herstel van biodiversiteit in de akkerbouw

0.2-lijst KPI's Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw:

1. **KPI 1** % rustgewassen in vruchtwisseling
2. **KPI 2** Organische stofbalans
3. **KPI 3** Stikstofoverschot
4. **KPI 4** Milieubelasting gewasbeschermingsmiddelen
5. **KPI 5** % bodembedekking
6. **KPI 6** Carbon footprint
7. **KPI 7** Natuur en landschapsbeheer
8. **KPI 8** Gewasdiversiteit

Deze KPI's (behalve KPI 6*) hebben een wetenschappelijk onderbouwde relatie tot biodiversiteit. KPI 6 is in de lijst gehouden, omdat vanuit ketenpartijen hier mogelijk op beloond wordt/gaat worden.

Deze lijst met KPI's kan in de loop van het project nog aangepast worden.

* KPI 6 Carbon Footprint heeft geen wetenschappelijk onderbouwde directe relatie tot biodiversiteit. De overige KPI's hebben geen negatief effect op de carbon footprint.

Drie fases

- Ontwikkelfase (2019 – 2020)
- Pilotfase (2021)
- Introductiefase (2022)

Afstemming

- Raad van Advies bestaat uit akkerbouwers, belangenorganisaties, experts, ketenpartijen, NGO's, overheden en andere stakeholders
- Publiek Private Samenwerking (PPS) bestaat uit Wageningen University & Research (WUR), Louis Bolk Instituut, BoerenNatuur, BO Akkerbouw, Rabobank en Wereld Natuur Fonds, mede ondersteund door Provincie Groningen
- Regionale pilots: betrekken akkerbouwers en akkerbouwregio's
- Initiatiefnemers stemmen acties en voortgang met ketenpartijen af met als doel aan te sluiten op hun duurzaamheidsprogramma's en internationale standaarden
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en BoerenNatuur overleggen over de ontwikkelingen richting Kringlooplanbouw en waarderingssystemen in het kader van Ecologische regelingen van het GLB

DE 4 PIJLERS VAN BIODIVERSITEIT

De 4 pijlers van biodiversiteit

- Functionele Agro-biodiversiteit: natuurlijke processen van planten en dieren die een positief effect hebben op landbouwproductie, zoals bestuiving door bijen, regenwormen die de bodem luchtig maken of micro-organismen die de bodemgezondheid verbeteren.
- Landschappelijke diversiteit: landschapselementen zoals hagen, veldstruweel, sloten en bermen brengen diversiteit in de fysieke omgeving. Deze landschappelijke diversiteit versterkt en ondersteunt de (functionele agro-) biodiversiteit.
- Regionale diversiteit: koppeling van gebieden en processen op gebiedsniveau ondersteunt regionaal specifieke soorten en/of ecologische processen. Bijvoorbeeld: akkerbouwers in de Hoekse Waard sluiten met hun akkerranden aan op een netwerk van verbindingzones. Daarmee helpen zij een ernstig bedreigde hommelmot die alleen in de Zuidwestelijke Delta leeft.
- Diversiteit in soorten: het agrarisch landschap is een belangrijk habitat voor specifieke soorten flora en fauna. Gericht beheer behoudt en versterkt dit habitat.

Meer informatie en contact

- www.bo-akkerbouw.nl/bma
- BO Akkerbouw: lodders@bo-akkerbouw.nl

**SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT**